

УДК 338.439: 658

МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ РИЗИК-МЕНЕДЖМЕНТУ В ІНТЕГРОВАНІЙ ПРОМИСЛОВІЙ КОМПАНІЇ

О.М. Коваленко, д.е.н., доцент

О.В. Станіславик, к.е.н., доцент

Одеський національний політехнічний університет, Одеса, Україна

Коваленко О.М., Станіславик О.В. Методичні засади формування системи ризик-менеджменту в інтегрованій промисловій компанії.

У статті запропоновано методичні підходи та рекомендації щодо формування системи ризик-менеджменту в інтегрованій промисловій компанії. Встановлено, що промислому інтеграцію слід розглядати як соціально-економічний процес об'єднання промислових, торговельних, дослідницьких, інформаційно-консультаційних та інших організацій з метою появи на споживчому ринку високоєфективного і конкурентоспроможного продукту. Представлено інформаційно-логічну модель системи ризик-менеджменту, яка складається з блоків, починаючи від постановки цілей і завдань системи, і закінчуючи розробкою антиризикових заходів. Запропоновано інструментарій, який дозволяє проводити кількісну оцінку економічного збитку інтегрованої компанії на основі впливу таких показників, як ймовірність виникнення ризику, рівень ризику, ступінь впливу ризику.

Ключові слова: методичні засади, ризик-менеджмент, рекомендації, система управління, промислова інтеграція, інтегрована компанія, ймовірність виникнення ризику, втрати

Kovalenko O.M., Stanislavsk O.V. Methodical bases of forming the risk management system in the integrated industrial company.

In the article methodical approaches and recommendations about formation of the risk management system in the integrated industrial company are offered. It is determined that industrial integration should be considered as social and economic process of merging of industrial, trade, research, information and consulting and other organizations for the purpose of entry into the consumer market highly effective and competitive products. The datalogical model of risk management system, which consists of blocks, beginning from statement of the purposes and problems of system, and finishing with development of anti-risk actions is presented. Tools, which allow to perform quantitative assessment of economic loss of the integrated company on the basis of influence of such indicators as risk probability, risk level, extent of risk influence are offered.

Keywords: methodical bases, risk management, recommendations, management system, industrial integration, the integrated company, risk probability, loss

З а умови активізації конкурентних дій, непередбачуваності зовнішнього середовища, збільшення обсягів інформації, посилення інтеграційних процесів та розширення глобальних ринкових кордонів комерційний успіх інтегрованих підприємств промисловості в конкурентній боротьбі, пов'язаний з виникненням нових факторів ризиків, що, в свою чергу, висуває підвищені вимоги до розробки попереджувальної системи управління організацією, що адекватно реагує на ці зміни [8]. В сучасних мінливих умовах господарювання найважливішою вимогою до ефективного управління все більше стає виявлення та оцінка «поведінки» ризиків, що дозволяє визначати напрямки позиціонування управлінських ресурсів і активів підприємства. Сьогодні управління ризиком стає пріоритетним в системі управління організацією. Таким чином, актуальності набуває проблема формування певних методичних підходів та рекомендацій щодо створення підсистеми ризик-менеджменту в системі управління інтегрованим промисловим об'єднанням.

Аналіз останніх досліджень та публікацій

Істотний внесок у розробку теоретичних, методичних і прикладних досліджень процесів розвитку господарських систем внесли такі відомі вчені-економісти, як К. Ерроу, М. Кондратьєв, Р. Коуз, М. Туган-Барановський, О. Уільямсон та ін. [7].

Питаннями удосконалення механізмів управління промисловими підприємствами займалися такі вчені, як О. Амоша, В. Андрієнко, М. Білопольський, З. Бір, І. Бланк, Р. Ларіна, Р. Лепа, Ю. Лисенко, А. Ткаченко, М. Чумаченко.

Серед праць, присвячених економічними ризикам, можна виділити вітчизняні і зарубіжні роботи Б. Андрушківа, Р. Брейлі, В. Геєця, П. Єгорова, В. Князевського, В. Ойгензіхта, О. Орлова тощо.

Різним аспектам управління ризиками підприємств промисловості в умовах нестабільного економічного середовища присвячені дослідження О. Кузьміна, В. Гриньової, В. Витлинського, С. Іванова, В. Ковальова, С. Наконечно, Р. Толпежнікова, Д. Редхеда.

Проблеми розвитку інтеграційних процесів між суб'єктами промисловості відображені в роботах таких провідних учених-економістів, як Л. Олександрова, М. Дем'яненко, О. Єрмаков, М. Коденська,

М. Кропивко, О. Коваленко, Л. Мармуль, В. Месель-Веселяк, О. Наумов, Ю. Нестерчук, К. Онищенко, П. Макаренко, Л. Сахно, С. Соколенко, І. Топіха, В. Яценко та ін.

Виділення невіршених раніше частин загальної проблеми

Разом з тим залишаються недостатньо дослідженими такі проблеми, що мають важливе науково-практичне значення, як управління вертикально- та горизонтально інтегрованими промисловими підприємницькими структурами, управління ризиками їх діяльності. Відсутні розробки систем управління ризиками інтегрованих промислових компаній, методичні підходи щодо їх формування. Важливість і значимість цих питань зумовили вибір теми та постановку мети дослідження.

Метою статті є формування методичних засад створення системи ризик-менеджменту в інтегрованій промисловій компанії.

Виклад основного матеріалу дослідження

Промислова інтеграція – необхідна умова адаптації промислового сектору до ринку, її поява викликана потребами розвитку і самого виробництва. На її основі вдається більш ефективно вирішувати такі завдання: забезпечувати безперервність поставок сировини; впроваджувати новітні технологічні розробки; раціонально використовувати відходи; ефективно вирішувати екологічні проблеми; здійснювати заходи з охорони земель та навколишнього середовища; ефективніше використовувати трудові ресурси; перерозподіляти трудові ресурси і засоби виробництва. Зворотний процес життєво необхідний не тільки у зв'язку з сезонністю виробництва, а й тому, що дозволяє якісно поліпшити взаємодію виробників і споживачів техніки і обладнання з метою максимального задоволення запитів виробників якісної і високопродуктивної техніки та обладнанні [1].

При інтеграції об'єднуються повністю або частково фінансові, матеріально-технічні, трудові та інші ресурси, формуються загальні організаційні, економічні та соціальні структури.

Аналіз літературних джерел [1, 3, 4, 6] дозволяє зробити висновок про те, що, як правило, виділяються два основних напрями розвитку інтеграції: горизонтальна інтеграція, що складається з самостійних підприємств, що спеціалізуються на випуску певного виду продукції або на певному виді діяльності для підвищення ефективного використання ресурсів; вертикальна інтеграція, яка полягає в кооперуванні на договірній основі або з утворенням юридичної особи підприємств і виробництв різних галузей промислового комплексу, що спеціалізуються на виробництві одного або декількох видів продукції в рамках єдиного технологічного ланцюга.

Інтегровані промислові структури – це підприємницькі структури різних організаційно-правових форм, які об'єдналися з метою оптимізації процесів виробництва, забезпечення єдності та безперервності відтворювального процесу та більш ефективного використання виробничої інфраструктури [5].

З нашої точки зору, слід виділити такі форми промислової інтеграції:

- інтеграційні об'єднання без утворення юридичної особи, в яких фірми-інтегратори здійснюють зв'язки з іншими учасниками об'єднання на основі контрактної системи;
- промислові формування у формі корпорацій, кооперативів, в яких об'єднують капітал і працю юридичні та фізичні особи;
- промислові холдинги – промислові формування, до складу яких входить декілька юридичних осіб, де підприємство-інтегратор є власником всього або частини статутного капіталу інших підприємств;
- фінансово-промислові групи, які становлять інтеграцію виробництва і збуту з фінансовим капіталом.
- підприємства, в яких представлений весь технологічний цикл від виробництва продукції до реалізації споживачеві [8].

Промислову інтеграцію, на нашу думку, слід розглядати як соціально-економічний процес об'єднання промислових, торговельних, дослідних, інформаційно-консультаційних та інших організацій, що безпосередньо беруть участь у дослідницьких процесах у виробництві, первинній та глибокій переробці, транспортуванні та реалізації продукції з метою появи на споживчому ринку високоефективного і конкурентоспроможного продукту.

При цьому важливо, щоб даний процес проходив під єдиним керівництвом від самого початку і до кінця. Цим досягається послідовність та відповідальність за кінцеві результати виробничо-господарської діяльності [8].

Вивчення оперативних і стратегічних задач організації дозволяє отримати достатньо достовірний для менеджера сценарій розвитку навколишнього середовища і відповідним чином підготуватися до них. Такий підхід дозволяє уникнути провалів при використанні відомих моделей у вирішенні практичних задач, тобто повніше враховувати негативні фактори внутрішнього і зовнішнього середовища.

Можна виділити інноваційну, регулятивну, захисну та аналітичну функцію ризику:

- Інноваційну функцію ризик виконує, стимулюючи пошук нових нетрадиційних підходів у прийнятті управлінських рішень проблем, що стоять перед менеджером;
- Регулятивна функція має суперечливий характер і виступає в двох формах: конструктивній (форма, що базується на подоланні невизначеності новими способами, які ламають загальноприйняті стереотипи) і деструктивній (форма, яка не враховує закономірності, інформацію при розвитку явища);

- Захисна функція проявляється у політичній та економічній стабільності (гарантії) країни (регіону), які дають можливість здійснювати виправданий ризик, в роботі підприємств;
- Аналітична функція полягає в необхідності дослідження альтернативних варіантів при прийнятті рішення щодо зниження ступеня впливу ризику [9].

Серед вчених і фахівців поки немає однозначного розуміння змісту процесу управління ризиками, відсутні єдині методичні підходи до формування системи ризик-менеджменту [2], стосовно до українських компаній, і зокрема, до особливостей Одеського регіону.

Слід відзначити, що в системі управління компанією система ризик-менеджменту є підсистемою.

Нами пропонується методичний підхід до створення підсистеми ризик-менеджменту інтегрованої компанії (рис. 1).

Рис. 1. Етапи створення підсистеми ризик-менеджменту промислової інтегрованої компанії

Джерело: Власна розробка авторів

Етап 1. Формується мета і ставляться завдання щодо використання методів аналізу та прогнозування економічної кон'юнктури, виявлення можливостей підприємства в рамках поточної стратегії та оперативних планів.

Етап 2. На даному етапі проводиться ідентифікація ризиків, здійснюється моніторинг зовнішнього і внутрішнього середовища. Ідентифікація ризиків починається зі сканування (розпізнавання) змін, що відбуваються у зовнішньому середовищі організації, переходячи до розкриття всіх елементів невідомості (ризиків), використовуючи моніторинг майбутніх змін з певним ступенем ризику.

Етап 3. На цьому етапі, на основі наявної довідкової, методичної та фактичної інформації, оцінюється рівень ризику із залученням методів якісного і кількісного аналізу.

Етап 4 складається стратегічний план заходів, спрямованих на зниження економічних втрат і пом'якшення дії факторів ризику. Тут же розробляються управляючі дії (антиризикові заходи): нейтралізація повністю або частково впливу ризику, прийняття ризику на себе, передачі частини або всього ризику третім особам. Все це завершується складанням протоколу ризику.

Етап 5. На даному етапі здійснюється поточний контроль виконання плану антиризикових заходів щодо усунення негативних економічних наслідків виявлених ризиків. У разі виявлення відхилень від плану вводяться корективи в протокол управління ризиком.

Етап 6. На шостому етапі здійснюється заключний контроль і моніторинг результатів антиризикових впливів. Підбиваються підсумки зниження втрат в результаті прийняття антиризикових заходів. Потім проводиться повернення на 1-й етап, з метою розгляду іншої ризикової ситуації [9].

Інформаційно-логічна модель, що забезпечує підтримку виконання основних функцій в розробленій підсистемі, пов'язаних з формалізованою обробкою даних, спрямована на підвищення ефективності здійснення роботи ризик-менеджера інтегрованої компанії. Модель включає 26 блоків інформаційного, нормативного, довідкового, методичного та розрахункового характеру (рис. 2). Характеристика блоків приведена нижче:

Блок 1. Постановка завдання до створення підсистеми ризик-менеджменту компанії. На даному етапі проводиться генерування ідей і приймається рішення про привабливість і відбір ідей, формулюються задачі.

Блоки 2-6 являють собою систему бізнес-управління. Вони напряму взаємодіють із зовнішнім середовищем (блок 5) і блоком 6, який безпосередньо координує процес управління ризиком.

Блоки 7-9 являють собою комплекс заходів, в ході яких проводиться моніторинг компанії та середовища функціонування, ідентифікація факторів ризику та побудова дерева цілей з проблеми «Збільшення ймовірності ефективної діяльності компанії через зниження ступеня впливу факторів ризику до прийнятного рівня».

Блоки 10-19 представляють собою експертні процедури аналізу та оцінки рівня ризику.

В блоках з 20 по 24 включно зосереджена база нормативно-довідкової та методичної інформації. Основна частина інформації формується в кожному блоці завчасно, в ході роботи поповнюється для зберігання і актуалізується.

Блок 25. Стеження за ризиком. Даний блок слідкує за кожним протоколом ризику, фіксує дев'ять основних факторів ризику, які виявляються при ранжуванні блоком 13 і створює їх додаткове обстеження в блоках з 14 по 18. Далі ці дані направляються в блок 25 і складають рейтинговий лист ТОП 9 (список найбільш критичних факторів ризику по кожному оцінюваному розділу), який містить необхідну інформацію про фактори ризику і після кожного аналізу направляється в блок 6 «Координація процесів управління ризиком».

Блок 26. Розробка керуючих впливів, тобто антиризикових заходів. Даний блок розробляє антиризикові заходи щодо запобігання небажаного розвитку подій і зниження рівня ризику та величини економічного збитку до прийнятних значень.

Аналіз існуючих методів експертного визначення вагомості різних факторів показав, що найбільш широке розповсюдження отримали наступні методи кваліметрії: метод переваг; метод рангу; метод послідовних зіставлень; метод парного порівняння [9].

Проаналізувавши вище перераховані методи експертного визначення вагомості різних факторів в ракурсі оцінки ризиків, ми віддали перевагу – методу парних порівнянь.

Використовуючи методичний підхід і інструменти розробленої підсистеми ризик-менеджменту, можна здійснювати планування антиризикових заходів в реальних умовах роботи промислових компаній. При цьому слід виконати наступні методичні процедури:

1. Проведення аналізу ризику та побудови карти ризиків компанії.
2. Формування кваліфікованого колективу експертів, інструктаж правильності заповнення анкет та їх оцінки, організація проведення експертиз.
3. Використання матриці «Ймовірність-втрати» при проведенні експертиз і визначенні результуючої оцінки ризику.
4. Оформлення протоколу ризику, «Ризик-регістру», інформаційно-довідкового листа «Ризик-інфо» і узагальнення існуючої інформації.

Виконання зазначених методичних процедур проводять ризик-менеджери і фахівці, які вивчили програмний комплекс "PRK-risk" v 1.1.

Використовуючи дерево цілей, може бути проведена колективна експертиза з визначення ефективної діяльності компанії через зниження ступеня впливу факторів ризику до прийнятного рівня.

Квантифікація дерева цілей проводиться методом парних порівнянь цілей кожного рівня. Потім визначається середнє значення експертних оцінок, яке є узагальнюючою кількісною характеристикою ознаки досліджуваної сукупності. Далі визначається дисперсія оцінок, що характеризує думки окремих експертів щодо середнього значення. Тут важливою характеристикою є середньквадратичне відхилення, що характеризує вказаний розкид або міру мінливості можливого результату. У подальшому визначається коефіцієнт варіації, що показує ступінь однорідності досліджуваної сукупності. Використовуючи коефіцієнт конкордації (W – згоди), можна судити про ступінь узгодженості думок експертів і, як наслідок, про достовірність їхніх оцінок. Величина коефіцієнта конкордації може змінюватись в межах від 0 до 1. При $W = 0$ узгодженості немає, тобто між оцінками різних експертів зв'язок відсутній. При $W = 1$ існує повна узгодженість думок експертів. Значимість коефіцієнта конкордації оцінюється за критерієм Пірсона (χ^2):

Після обробки експертних оцінок по кожному з розділів «дерева цілей» приступаємо до оцінки вагомості самих розділів, результати якої є такими: А – 12,8%; В – 10,4%; С – 5,7%; D – 12,1%; E – 11,8%; F – 9,7%; G – 13,5%; H – 8,0%; I – 16,0%, де:

- А – Зниження ступеня впливу (ЗСВ) факторів ризику країни (регіону);
- В – ЗСВ причин, пов'язаних з природно-кліматичними факторами ризику;
- С – ЗСВ причин, пов'язаних з екологічними факторами ризику;
- D – ЗСВ причин, пов'язаних у взаєминах із споживачами, клієнтами;
- E – ЗСВ причин, пов'язаних з факторами ризику у сфері обігу;
- F – ЗСВ соціально-економічних факторів ризику;
- G – ЗСВ причин, пов'язаних з факторами ризику у сфері управління;
- H – ЗСВ причин, пов'язаних з науково-технічними факторами ризику;

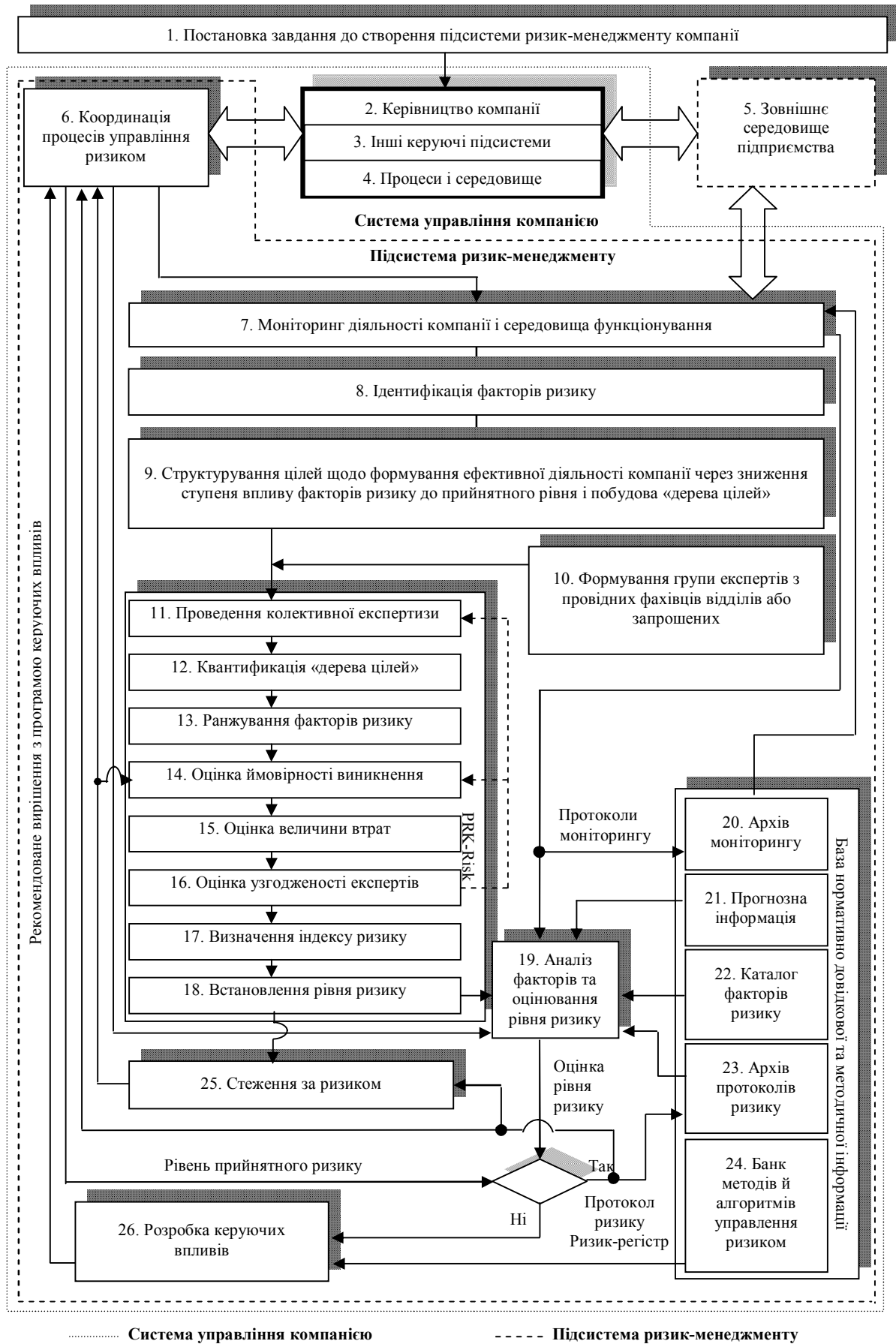

Рис. 2. Інформаційно-логічна модель управління ризиком в системі управління промисловою інтегрованою компанією

Джерело: Власна розробка авторів

I. ЗСВ причин, пов'язаних з факторами ризику виробничої діяльності компанії.

Усі дев'ять розділів оцінені експертами на предмет величини втрат та ймовірності їх виникнення за допомогою матриці «Ймовірність-втрати» (рис. 3).

По кожному розділу «дерева цілей» експертами виявлено чинники і проведений аналіз ризиків, що мають значний вплив на діяльність компаній з використанням матриці «Ймовірність-втрати». В результаті дослідження виділено три групи факторів за рівнем і ступенем впливу ризику.

Прийнятні за рівнем ризику (розділи А, В, С, Е, F, Н), тобто їх можна прийняти. При цьому їх слід переоцінювати на рівень ризику, після досягнення прийнятного рівня і відсутності будь-якого відчутного впливу на діяльність підприємства, ними можна знехтувати.

Виправдані за рівнем ризику (розділи D, G), ступінь їх впливу на підприємство помірний, з вторинною обробкою. Кожен ризик повинен мати алгоритм обробки, тобто включати систему антиризикових заходів і оброблятися доти, поки його рівень не знизиться до прийнятного. Обробка ризику має перманентний характер і за допомогою ітерації обробляється до прийнятного рівня. При цьому ризик повинен знаходитися під постійним контролем і його рівень періодично переоцінюється [8]. Дані ризики пов'язані із збільшенням тривалості виконання запланованих робіт; перевищенням бюджету витрат і часу; наявними збоями, дефектами в роботі; неповністю дотримуються рішення, норми, правила та приписи, відбувається загальне зниження техніки безпеки, все це вимагає узгодження з керівництвом компанії.

Неприпустимий рівень ризику (розділ I «ЗСВ причин, пов'язаних з факторами ризику виробничої діяльності компанії») характеризується за ступенем впливу як найвищий рівень ризику. Даний розділ слід визначати як ризик, первинний для обробки, кожен фактор ризику має алгоритм обробки і безперервно обробляється доти, доки його рівень не знизиться до прийнятного.

Ризики даного розділу повинні знаходитися під постійним контролем і їх рівень повинен постійно переглядатися. Розділ I характеризується істотним збільшенням тривалості виконуваних робіт, перевищенням бюджету та планових термінів завершення; браком в роботі; недотриманням рішень, норм, правил, приписів, порушеннями техніки безпеки в роботі. Отже, ці ризики неприпустимі, вони повинні негайно усуватися.

Величина втрат, %	Максимальні	$90 < I \leq 100$	5	10	15	20	25
	Високі	$60 < I \leq 90$	4	8	12	16	20
	Середні	$40 < I \leq 60$	3	6	9	12	15
	Низькі	$10 < I \leq 40$	2	4	6	8	10
	Мінімальні	$0 < I \leq 10$	1	2	3	4	5
			1	2	3	4	5
			$0 < P \leq 0,1$	$0,1 < P \leq 0,4$	$0,4 < P \leq 0,6$	$0,6 < P \leq 0,9$	$0,9 < P < 1,0$
			Слабо ймовірні	Мало ймовірні	Ймовірні	Вельми ймовірні	Майже ймовірні
Ймовірність виникнення ризику (0 – 1,0)							

Ступінь впливу ризику (знаходиться розрахунковим шляхом)

- Ігноровані ($1 \leq R \leq 4$)
- Незначні ($5 \leq R \leq 8$)
- Помірні ($9 \leq R \leq 10$)
- Суттєві ($12 \leq R \leq 16$)
- Критичні ($20 \leq R \leq 25$)

Рівень ризику

- Прийнятний ($1 \leq R \leq 4$)
- Виправданий ($5 \leq R \leq 10$)
- Неприпустимий ($12 \leq R \leq 25$)

Рис. 3. Матриця «Ймовірність-втрати»
Джерело: Складено авторами за матеріалами [6]

Запропоновано організаційно-економічний інструментарій у вигляді матриці «Ймовірність-втрати», що дозволяє проводити кількісну оцінку економічного збитку інтегрованої компанії на основі впливу таких важливих показників, як ймовірність виникнення ризику, рівень ризику, ступінь впливу ризику.

Подальші дослідження передбачають розробку методологічних положень щодо формування системи ризик-менеджменту інтегрованої промислової компанії.

Висновки

Таким чином, промислову інтеграцію слід розглядати як соціально-економічний процес об'єднання промислових, торговельних, дослідних, інформаційно-консультаційних та інших організацій, що безпосередньо беруть участь у дослідницьких процесах у виробництві, первинній та глибокій переробці, транспортуванні та реалізації промислової продукції, з метою формування на споживчому ринку високоефективного і конкурентоспроможного продукту. Важливо при цьому, щоб цей процес відбувався під одним керівництвом від початку до кінця.

В результаті дослідження розроблено методичні засади створення системи ризик-менеджменту в інтегрованій промисловій компанії. Сформовано інформаційно-логічна модель системи ризик-менеджменту, що складається з блоків інформаційного, нормативного, довідкового, методичного й розрахункового характеру (починаючи від постановки цілей і завдань системи, та закінчуючи розробкою антиризикових заходів).

Abstract

The research is directed to form the methodical bases about formation of the risk management system in the integrated industrial company. In work methods of theoretical generalization, the analysis and synthesis, comparison, system approach, structuring, modelling, ranging, expert evaluation and others are used. It is determined that industrial integration should be considered as social and economic process of merging of industrial, trade, research, information and consulting and other organizations, which directly take part in research processes in manufacturing, primary and deep conversion, transportation and industrial products sales, for the purpose of entry into the consumer market highly effective and competitive product. Methodical approaches and recommendations about creation of the risk management system in a management system of the integrated industrial company are offered. The datalogical model of risk management system, which consists of blocks of information, standard, help, methodical and settlement character, beginning from statement of the purposes and problems on creation of the risk management system, and finishing with development of anti-risk actions is presented. Organizational and economic tools by way of matrix "Probability loss", which allow to perform quantitative assessment of economic loss of the integrated company on the basis of influence of such important indicators as risk probability, risk level, extent of risk influence are offered.

JEL Classification: M11.

Список літератури:

1. Александрова Л.А. Промышленная интеграция: кластеры VERSUS холдинги // Вестник Саратовского государственного социально-экономического университета. – № 2 (51). – Саратов: СГСЭУ, 2014. – С. 25-29.
2. Ашуров М.С. Некоторые вопросы формирования подсистемы риск-менеджмента в системе управления промышленным предприятием / М.С. Ашуров, И.А. Тошпулатов // Журнал научных публикаций аспирантов и докторантов. – Курск, 2014. Режим доступа: <http://www.jurnal.org/articles/2014/ekon29.html>.
3. Бушуев А.Н. Факторы и модели формирования корпоративных образований в промышленности // Вестник Саратовского государственного социально-экономического университета. – № 4 (48). – Саратов: СГСЭУ, 2013. – С. 30-34.
4. Гагарина Г.Ю. Сетевые структуры и их роль в формировании и развитии пространственной интеграции экономики регионов // Вестник Саратовского государственного социально-экономического университета. – № 5 (44). – Саратов: СГСЭУ, 2012. – С. 17-19.
5. Долгий В.И. Региональные экономические интересы промышленных организаций: проблемы и противоречия // Вестник Саратовского государственного социально-экономического университета. – № 5 (49). – Саратов: СГСЭУ, 2013. – С. 58-62.
6. Коваленко О.М. Стратегія і механізми регулювання діяльності вертикально-інтегрованих структур у харчовій галузі: проблеми теорії і практики: Монографія / О.М. Коваленко. – Херсон: Грінь Д.С., 2014. – 356 с.
7. Коваленко О.М. Механізми регулювання діяльності вертикально-інтегрованих структур в харчовій галузі: теорія, методологія, практика: дис. доктора екон. наук: 08.00.04 / Коваленко Олександр Михайлович. – Херсон, 2014. – 394 с.

8. Пілецька С.Т. Управління ризиком при розробці фінансової стратегії підприємства / С.Т. Пілецька // Економічний вісник НГУ, № 2. – Дніпропетровськ: Нац. гірн. ун-т; Ін-т екон. пром-сті, 2009. – С. 115-120. Режим доступу: http://ir.nmu.org.ua/jspui/bitstream/123456789/451/1/2009_2_p115-120.pdf.
9. Станіславик О.В. Сучасні аспекти розвитку логістичного аутсорсингу в Україні / О.В. Станіславик, О.М. Коваленко // Інформаційні технології в освіті, науці та виробництві: зб. наук. праць / Одеський національний політехнічний університет. Херсонський політехнічний коледж. – Одеса: АО Бахва, 2012. – С. 107-114.

References:

1. Aleksandrova, L.A. (2014). Promyshlennaya integratsiya: klasteri VERSUS holdingi [Industrial integration: clusters VERSUS holdings]. Vestnik Saratovskogo gosudarstvennogo sotsialno-ekonomicheskogo universiteta – Bulletin of the Saratov State Social and Economic University, № 2 (51), Saratov: SGSEU, pp. 25-29 [in Russian].
2. Ashurov, M.S., & Toshpulatov, I.A. (2014). Nekotorye voprosy formirovaniya podsistemy risk-menedzhmenta v sisteme upravleniya promyshlennym predpriyatiyem [Some questions of subsystem formation of the risk management in a control system of industrial enterprise]. Zhurnal nauchnykh publikatsiy aspirantov doktorantov – Journal of scientific publications of graduate students and doctoral candidates, 2. Retrieved from <http://www.jurnal.org/articles/2014/ekon29.html> [in Russian].
3. Bushuev, A.N. (2013). Faktory i modeli formirovaniya korporativnykh obrazovaniy v promyshlennosti [Factors and models of corporate entities formation in industry]. Vestnik Saratovskogo gosudarstvennogo sotsialno-ekonomicheskogo universiteta – Bulletin of the Saratov State Social and Economic University, 4, 30-34 Saratov: SGSEU [in Russian].
4. Gagarina, G.Yu. (2012). Setevye struktury i ih rol v formirovaniyi i razvitiyi prostranstvennoy integratsiyi ekonomiki regionov [Network structures and their role in formation and development of spatial integration of region's economy]. Vestnik Saratovskogo gosudarstvennogo sotsialno-ekonomicheskogo universiteta – Bulletin of the Saratov State Social and Economic University, 5, 17-19 Saratov: SGSEU, [in Russian].
5. Dolgiy, V.I. (2013). Regionalnye ekonomicheskie interesy promyshlennykh organizatsiy: problemy i protivorechiya [Regional economic interests of the industrial organizations: problems and contradictions]. Vestnik Saratovskogo gosudarstvennogo sotsialno-ekonomicheskogo universiteta – Bulletin of the Saratov State Social and Economic University, 5, 58-62, Saratov: SGSEU [in Russian].
6. Kovalenko, O.M. (2014). Strategiya i mehanizmy reguluyuvannya diyalnosti vertikalno integrovanykh struktur v harchoviy galuzi: problem teorii i praktyky [Strategy and mechanisms of activity regulation of the vertically integrated structures in food branch]. Kherson: Grin' D.S. [in Ukrainian].
7. Kovalenko, O.M. (2014). Mehanizmy reguluyuvannya diyalnosti vertikalno integrovanykh struktur v harchoviy galuzi: teoriya, metodologiya, praktika [Mechanisms of activity regulation of the vertically integrated structures in food branch: theory, methodology, practice]. Doctor's thesis. Kherson: IUBiR [in Ukrainian].
8. Piletska, S.T. (2009). Upravlinnya ryzykom pry rozrobtsi finansovoyi strategiyi pidpryemstva [Risk management when developing financial strategy of the enterprise]. Ekonomichnyy visnyk NGU – Scientific bulletin NMU, 2. Retrieved from http://ir.nmu.org.ua/jspui/bitstream/123456789/451/1/2009_2_p115-120.pdf [in Ukrainian].
9. Stanislavik, O.V. (2012). Suchasni aspekty rozvytku logistychnogo outsorsyngu v Ukraini [Modern aspects of logistic outsourcing development in Ukraine]. Informatsiyini tehnologiyi v osviti, nauksi ta vyrobnytstvi, Odessa: Bahva, 107-114 [in Ukrainian].

Надано до редакційної колегії 05.04.2017

Коваленко Олександр Михайлович / Oleksandr M. Kovalenko
a.m.kovalenko@mzeid.in

Станіславик Олена В'ячеславівна / Olena V. Stanislavik
elenastanislavik@yandex.ru

Посилання на статтю / Reference a Journal Article:

Methodical bases of forming the risk management system in the integrated industrial company. O. M. Kovalenko, O. V. Stanislavik // Економічний журнал Одеського політехнічного університету. – 2017. – № 1 (1). – С. 38-45. – Режим доступу до журн.: <http://economics.opu.ua/ejorj/2017/No1/38.pdf>